



**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ,  
CİNSİYET ROLLERİ VE YÜZ KIZARMA EĞİLİMLERİNİN  
SOSYAL GÖRÜNÜM KAYGILARINI YORDAMA GÜCÜ VE  
ARALARINDAKİ İLİŞKİ\***

*Abdulkadir ÖZTÜRK\*\**

*Ahmet KARA\*\*\**

*Serdar KÖRÜK\*\*\*\**

**ÖZET**

Beden algısı, bilişsel, duyuşsal, davranışsal yönleriyle hem olumlu hem olumsuz özellikler içeren çok boyutlu bir yapı olarak tanımlanabilir. Beden algısı, bireyin yalnız dış görünüşü olmayıp, çok yönlü somutlanmış psikolojik deneyimlerini içerir. Bu anlam da Cash' a göre beden algısı tek bir durumdan daha fazla bir şeyi anlatır ve "beden algısı beden algılarıdır" ifadesini kullanır (Cash, 2004). Cash'a (2004) göre beden algısı; bireyin davranışları, duyguları, inançlarını ve düşüncelerini içeren ayrıca beden ilişkisini, kendilik algısını, kendilik tutumlarını, kişilik yapısını, cinsiyet rollerini de kapsayan çok boyutlu bir yapıdır. Moe'ya (1999) göre beden algısı bireyin bedensel görünümünü hakkında zihninde oluşturduğu bir resim olarak tanımlanır. Moe'ya (1999) göre olumsuz beden algısı yaygın olarak bireyin kilolu olma ile ilgili duygularını ve kilo alma ile ilgili kaygılarını ifade etmesine olarak görünse de, kilo olumsuz beden imajının yalnızca bir parçasıdır. Bazı insanlar duygusal olarak bedenlerini inceden inceye inceler ve bedenlerinin çeşitli parçaları ile ilgili kusurlar bulurlar. Olumsuz beden imajı bireyin bedeni hakkında iyi hissedememesine ve onu kabul edememesine, yüz kızarması eğilimi göstermesine ve nevrotik kişilik özelliğine neden olabilir. Bu durumlar birey için büyük bir sosyal görünüm kaygısına dönüşebilir. Bizim yaşam deneyimlerimiz, cinsiyet rollerimiz, kişilik özelliklerimiz ve yüz kızarma eğilimlerimiz içinde yaşamakta olduğumuz bedenle tamamen etkileşim halindedir. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin sahip oldukları kişilik özelliklerinin, cinsiyet rollerinin ve yüz kızarma eğilimlerinin sosyal görünüm kaygısını yordama gücünü ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim öğretim yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesinde öğrenim gören 400 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada,

\*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

\*\* Yrd. Doç. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

\*\*\* Arş. Gör. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik, El-mek: ahmetkara9126@gmail.com

\*\*\*\* Arş. Gör. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik.



Sosyal Görünüm Kaygısı Ölçeği, BEM Cinsiyet Rolü Envanteri, Yüz Kızarma Eğilimi Ölçeği ve 5 Faktör Kişilik Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde çoklu doğrusal regresyon ve korelasyon analizi yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda yüz kızarma eğilimlerinin, cinsiyet rollerinin ve nevrotik kişilik özelliklerinin sosyal görünüm kaygısını yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Beden algısı, kişilik, yüz kızarma eğilimi

**THE PREDICTIVE STRENGTH OF PERSONALITY TRAITS  
GENDER ROLES AND BLUSHING PROPENSITY ON SOCIAL  
APPEARANCE ANXIETY AND THE RELATIONSHIPS BETWEEN  
THESE VARIABLES**

**ABSTRACT**

Body image can be defined as a multidimensional structure which includes both positive and negative features related to its cognitive, affective and behavioral components. Body image consists of not only individual's appearance but also his multidimensionally embodied psychological experiences. Body image means more than just one expression and he says "body image is the perceptions about one's body". Cash (2004) explains that body image includes individual's behaviours, emotions, beliefs and thoughts related to his body relations, self-concept, attitudes toward himself, personality traits and gender roles. Moe (1999) describes body image as a picture occurring one's mind considering his appearance. Moe (1999) also explains that although negative body image is generally used to explain individual's emotions and anxiety about being or getting overweight, being overweight is just one component of negative body image. Some individuals analyze their bodies in detail and they find deficiencies in some parts of their bodies. Negative body image cause negative feelings about body, not accepting one's own body, blushing propensity and neurotic personality. These factors can change into great amount of social appearance anxiety for an individual. Individuals' life experiences, gender roles, personality traits and blushing propensities are strongly associated with their bodies which they live in. The aim of this study is to determine the predictive strength of personality traits, gender roles and blushing propensity on social appearance anxiety. The study group consists of 400 university students who continue their education in 2014-2015 academic year in Eskişehir Osmangazi University. Social Appearance Anxiety Scale, BEM Gender Roles Inventory, Blushing Propensity Scale and Five-Factor Personality Inventory were used in the Study. Multiple linear regression and correlation analysis were done during data analysis. The results demonstrates that blushing propensity, gender roles and neurotic personality traits significantly predict social appearance anxiety.

**Turkish Studies**

*International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*  
Volume 10/10 Summer 2015



## STRUCTURED ABSTRACT

**Introduction:** The term of perception of body might be defined as a multi-dimensional composition, which involves both positive and negative characteristics in terms of cognitive aspects, affective aspects, and behavioural aspects as well. The term of perception of body not only involves the physical appearance of an individual, but also multi-faceted concretized psychological experiences of him or her. According to Cash (2004), the term of perception of body involves the behaviours, the emotions, the beliefs, and the thoughts of an individual which are associated with his or her body, and his or her self-perception, self-attitudes, characteristics of personality, and sex roles. According to Moe (1999), the term of perception of body is defined as a picture which the individual creates about his or her physical appearance in his or her mind. According to Moe (1999), in spite of the fact that a negative perception of body prevalently seems expressing of the individual of his or her emotions about his or her being overweight and his or her worries about his or her putting on weight, being overweight is only a part of having a negative perception of body. Some people around us examine closely their bodies emotionally, and they find defects which are associated with various parts of their bodies. A negative perception of body might cause the individual not to be able to feel well about his or her body, not to be able to accept it, to show a propensity to blush, and to develop a neurotic character. The mentioned situations might transform into a remarkable anxiety of social appearance for the individual. In conclusion, an anxiety of social appearance occurs as a result of a negative perception of body (Doğan, 2013).

**Purpose of This Research:** Purpose of the present study is to find out the power of predicting the anxiety of social appearance of the university students' characteristics of personality, sex roles, and propensity to blush. Within the present study, answers to the following research questions are searched below:

- 1) What is the level of correlation between the university students' characteristics of personality, sex roles, propensity to blush, and their anxiety of social appearance?
- 2) What is the level of explaining of the university students' characteristics of personality their anxiety of social appearance?
- 3) What is the level of explaining of the university students' sex roles their anxiety of social appearance?
- 4) What is the level of explaining of the university students' propensity to blush their anxiety of social appearance?

When it comes to the aspect of the research worth to study, when literature is reviewed, there is no study in our country in which the mentioned variables and the anxiety of social appearance are used together. It can be stated that the present study which was carried out in this direction will contribute greatly to literature.

**The Method:** Because of the fact that the present study attempts to identify to what extent the personality characteristics, sex roles, and propensity to blush of the individuals explain their anxieties of social appearances, it is a quantitative research within the correlational model

## Turkish Studies

*International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
Volume 10/ 10 Summer2015*



of review. The study group of the present study consists of 400 students (123 males, and 277 females). 116 of the students who take part in the study group of the present study are the students at a Faculty of Education, 90 of the students who take part in the study group of the present study are the students at a Faculty of Economic and Administrative Sciences, 87 of the students who take part in the study group of the present study are the students at a Faculty of Science and Letters, and 107 of the students who take part in the study group of the present study are the students at a Faculty of Engineering and Architecture. As the data collection tools; the Social Appearance Anxiety Scale, BEM Sex Role Inventory, the Blushing Propensity Scale, and a 5 Factor Personality Scale were used. The Social Appearance Anxiety Scale (SAAC): The Social Appearance Anxiety Scale (SAAC) was developed by Hart et al. (2008), and its version which was adapted to Turkish by Doğan (2013) was used in the present study. The Social Appearance Anxiety Scale (SAAC), which consists of 16 items, evaluates the social appearance anxiety of the individuals in the 5 Likert type and in an unidimensional manner. The high scores which were obtained from the Social Appearance Anxiety Scale (SAAC) indicate that social appearance anxiety is at a high level. 5 Factor Personality Scale (FFPS): The Five Factor Personality Scale (FFPS) which was adapted to Turkish by Sümer (2005) will be used for the personality characteristics in the present study. The scale in the present study is an evaluation tool which consists of 44 items in the 5 Likert type. The scale in the present study consists of 5 sub-factors, and they are extroversion, neuroticism, adaptability/tender-mindedness, responsibility, and openness to experience. BEM Sex Role Inventory: The BEM Sex Role Inventory which was developed by Bem (1974) consists of three sub-scales. The mentioned sub-scales are as follows: 1. Masculinity, 2. Femininity, 3. Social Acceptability. Each sub-scale consists of 20 items. In the present study, a form which consists of 40 items which was adapted to Turkish by Dökmen (1991) was used. In the present research, the social acceptability scale which consists of 20 items was not used. 40 adjectives which belong to the scales of masculinity and femininity were arranged alphabetically with the purpose of obtaining a mixed order, and it was used as a single scale. BEM Sex Role Inventory which was used in the present research is evaluated in the 7 Likert type, and between 1=never true – 7=always true. The Blushing Propensity Scale (BPS): The Blushing Propensity Scale (BPS) was developed by Leary and Meadows (1991). Adaptation of the Blushing Propensity Scale (BPS) to Turkish, and validity and reliability tests were administered by Öztürk (2014). In the present study, the Blushing Propensity Scale (BPS) which was adapted to Turkish by Öztürk was used. The Blushing Propensity Scale (BPS), which was used in the present study consists of 14 items, and it is in the 5 Likert type. The options in it are as follows: 1: never, 2: seldom, 3: usually, 4: frequently, 5: always. The Blushing Propensity Scale (BPS) consists of two sub-factors. The first sub-factor of the scale is Person/Persons-Based Blushing Propensity, and the second sub-factor of the scale is Embarrassment-Based Blushing Propensity. The highest score which was obtained from the Blushing Propensity Scale is 70, and the lowest score which was obtained from the Blushing Propensity Scale is 14. The fact that the scores which were obtained

### Turkish Studies

*International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*  
Volume 10/10 Summer 2015



from the scale increased indicates that blushing propensities of the individuals increased, too.

**Discussion and Suggestions:** According to the findings of the present research, a neurotic personality characteristic is meaningfully the predictor of the social appearance anxiety. Extraversion, neuroticism, adaptability/tender-mindedness, responsibility, and openness to experience, on the contrary, do not have considerable contribution to predicting the social appearance anxiety. In addition to the above, a positive correlation was found out between the neurotic personality characteristics and the social appearance anxiety. The more the neurotic personality characteristics of an individual increase, the more the social appearance anxiety of him or her increase. When literature is examined, various researches are seen to have been carried out to find out the correlation between the personality characteristics of the individuals and their negative perception of body. It can be inferred from the researches which were carried out with that purpose that there is a positive correlation between the neurotic personality characteristics and the negative perception of body (Geissler&Kelly, 1994; Thomas &Goldberg, 1995; Cervera, 2003).

In the other studies, it was concluded that the neurotic personality characteristics are important in explaining the negative perception of body, however, the characteristics of extraversion, adaptability/tender-mindedness, responsibility, and openness to experience are not important in predicting the negative perception of body (Davis, Claridge and Brewer, 1996; Geisler and Kelly, 1994). As it is seen, the findings within literature and the findings which were obtained as a result of the present study support strongly each other. Starting from the mentioned findings, it can be clearly stated that the individuals who have the neurotic personality characteristics have low self-esteem, are not satisfied with their physical appearance, have the social appearance anxiety, are unconfident, impatient, nervous, have emotional state disorders, and exhibit aggressive attitudes. According to another finding of the present research, it was found out that the personality characteristics of the individuals are the predictors of their negative perception of body (Tok, Tatar and Morali, 2010). However, according to that finding of the present research, the personality characteristics are the predictors of 3% of the social appearance anxiety. That might be said to have stemmed from the fact that the individuals who took part in the study group of the present study had high levels of awareness, and they were at the stage of young adulthood of the development periods.

Another finding which was obtained as a result of the present research is that it was found out that both the persons-based blushing propensity and the embarrassment-based blushing propensity are the meaningful predictors of the social appearance anxiety. The more the blushing propensity of the individuals increase, the more their social appearance anxiety increase. Blushing is an emotion, which occurs more because the other people think or know that the individual is guilty than the individual feels guilty himself or herself (Carducci, and Zimbardo, 1995). It can be easily stated that the individuals who have high blushing propensity have negative perceptions, thoughts and beliefs about their bodies, are ashamed of their own bodies, and feel

### **Turkish Studies**

*International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*  
Volume 10/ 10 Summer2015



less attractive than the other people. The individuals who have the fear of exclusion, timidity and rejection because of their physical appearances might have higher blushing propensity.

Another finding which was obtained as a result of the present research is that feminine and masculine sex roles meaningfully predict the social appearance anxiety. In addition, it was found out that a positive correlation was there between feminine and masculine sex roles and social appearance anxiety. It is clearly seen that slimness and beautifulness are presented especially to the young people as the most acceptable feminine images, and muscularity and tallness are presented as the most acceptable masculine images. It is seen as a result of the researches that when the young people compare their own bodies with the ideal images which are presented to them, they accept less their bodies, and they become less satisfied with them (Sparhawk, 2003).

That situation causes the social appearance anxiety which occurs as a result of the negative perception of body of both of females and males. As it is clearly seen, the sex characteristics which are accepted in the society in which the individuals live are critical for the mental health. In accordance with that finding, when the individuals are in contrast with the body images which are appropriate for their sex roles, they experience exclusion from the environment in which they live, the feelings of timidity and being ashamed of their bodies. Females feel exclusion and embarrassment because of their physical appearances because of the fact that they are in contrast with the appropriate perception of body for their sex roles (Özkişi, 2013). Accordingly, that emotional situation causes them to experience social appearance anxiety.

As a suggestion to the researchers, it can be said that personal psychological consultation or group psychological consultation programmes might be designed with the purpose of decreasing the social appearance of the university students', and experimental work might be done accordingly.

**Key Words:** Body image, personality, blushing propensity

## 1. Giriş

Bireylerin büyük bir kısmı daha çekici kişilerle iletişim kurmak isterler. Bireyler daha çekici olmak ve başkaları üzerinde olumlu izlenim bırakmak için çaba harcarlar. Diğer insanlar üzerinde olumlu izlenim oluşturmadıklarını düşündüklerinde de kaygı yaşarlar. Sosyal fiziksel kaygı, insanların fiziksel görüntüsünden dolayı başka insanlar tarafından olumsuz değerlendirilecekleri düşüncesiyle oluşan kaygıdır. Sosyal görüntü kaygısı ise, Hart ve arkadaşlarına (2008) göre, bireyin genel fiziksel görünüşünden (boy, kilo vb) ziyade burnu, yüz şekli, ten rengi, yüz kızarması gibi daha ayrıntılı fiziksel özellikler üzerine odaklanan kaygıdır. Genel fiziksel görünüşünden daha fazlasını ve bütüncül bir durumu ifade eder. Beden algısının özellikle de olumsuz beden algısının sosyal görünüm kaygısı üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Beden algısı, bireyin kendi bedeniyle ilgili düşüncelerini, duygularını, tutumlarını inançlarını içeren kendilik algısıdır (Cash ve Pruzinsky, 1990).

Olumlu beden algısı, bireyin beden memnuniyetini ifade eden bir kavramdır. Dört nitelikten oluşur. Bunlar bedene saygı, bedeni kabul, bedenine karşı olumlu fikir ve bedenini

### Turkish Studies

*International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*  
Volume 10/10 Summer2015



korumadır. Olumlu beden algısına sahip bireyler, beden görünüşünün kişilik yapısının, değerlerin ve karakterlerin asıl belirleyicisi olmadığına inanırlar (Jung ve Lennon, 2003).

Olumsuz beden algısı ise bireyin kendi bedeniyle ilgili olumsuz duygu, düşünce, inanca sahip olma, kendi bedeninden utanma ve kendini daha az çekici bulmasıdır. Olumsuz beden algısı, bireyin fiziksel görünümüne ilişkin duygu, düşünce, tutum boyutundan herhangi birisindeki işlev bozukluğu olarak tanımlanabilir (Farell, Shafran ve Lee, 2006). Olumsuz beden algısının oluşumunda temel faktör olarak ailenin, medyanın ve akran gruplarının etkili olduğu söylenebilir (Esneola, Rodriguez ve Goni, 2010). Sosyal görünüş kaygısı, ise bireyin bedeniyle ve görünüşüyle ilgili olumsuz beden algısının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır (Doğan, 2010).

Kişilik, bireyin doğuştan getirdiği özellikleri ile yaşantı sonucu kazandığı, onu diğerlerinden farklı yapan özelliklerin tamamı olarak ifade edilir. McCrae ve Costa (1989), kişiliği bireyin farklı durumlardaki davranışlarını ifade eden, yaşantıya dayalı etkileşim tarzı, duygusal ve motivasyonel sürekliliği olan bir kavram olarak tanımlamışlardır. Sümer'in ortaya koymuş olduğu beş faktör kişilik modeli, dışa dönüklük, nevroitiklik, yumuşak başlılık, sorumluluk ve deneyime açıklık alt boyutlarından oluşmaktadır. Kösece, Üredi ve Akbaşlı (2015) göre üniversite öğrencilerin sahip oldukları kişilik özelliklerinden en yüksek ortalamayı deneyime açıklık, en düşük ortalamayı ise duygusal dengesizlik(nevroitiklik) oluşturmaktadır. Doğan (2013)'e göre bireylerin sahip oldukları kişilik özellikleri, sosyal görünüş kaygılarını etkilemektedir. Kişiliğin nevroitik alt boyutuna sahip olan bireylerde hüzünlü ve depresif bir kişilik; sosyal görüntü kaygısına sahip olan bireylerde, bedeninden utanma duygusu bulunmaktadır. Nevrotiklik, kişinin fiziksel görüntüsünden dolayı kızgınlık, endişe, düşünmeden hareket etme, sıkıntı, güvensizlik durumunu ifade etmektedir (Kösece, Üredi ve Akbaşlı, 2015). Duygusal inişler ve çıkışlar yaşayan bireylerin ise yüz kızarma eğilimine yatkın oldukları görülmektedir (Doğan, 2013). Nevrotik kişiliği olan bireylerin sahip oldukları olumsuz beden imajı, bireylerin bedenleri hakkında kendilerini iyi hissedememelerine ve bedenlerini kabul edememelerine neden olmaktadır. Yaşanan bu duygular birey için bir sosyal görünüş kaygısına dönüşebilir.

Yüz kızarması, insanların yaşadıkları suçluluk duygusundan ziyade diğer insanların onu suçlu olduğunu düşüneceklerini bilmesi ya da düşünmesi sonucu ortaya çıkan insana özgü, doğal bir duygu olarak tanımlanır (Öztürk, 2014). Bireyler çevrelerindeki insanların gözlerinin kendileri üzerinde olduklarını gördüklerinde yüzleri kızarmaktadır. Bu kişiler bedeninden çekinme, utanma ve reddedilme duyguları yaşayabilir. Yüz kızarması eğilimi sergileyen bireylerin sosyal görünüş kaygısına da yatkın oldukları söylenebilir.

Kadınsılık ve erkeksilik cinsiyet rolleri, kadın ve erkeklere ilişkin kişilik özelliklerinin bütünüdür. Kadınsı cinsiyet rolleri sıklıkla hassasiyet, anlayış, duygusallık, bağımlılık özellikleriyle; erkeksi cinsiyet rolleri ise liderlik, baskınlık, bağımsızlık gibi özelliklerle karakterizedir (Cüceloğlu, 2006). Günümüzde güzellik algısına aşırı vurgu yapılmakta ve özellikle batı toplumlarında medya aracılığıyla hem kadın hem de erkekler için ideal beden imajları sunulmaktadır. Medyanın verdiği mesajlarda ince olmak güzel olmak ile eşdeğerdir. Medya iletişim araçları bireylerin beden imajlarını şekillendirmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Medya gençlere incelik ve güzellik açısından ideal kadın imajı; kaslı ve uzun boylu açısından ise ideal erkek imajı sunmaktadır. Gençlerin kendi bedenleri ile kendilerine sunulan ideal imajları kıyasladıklarında yaşanan beden memnuniyetsizliği hem erkekler hem kadınlar arasında sosyal görünüş kaygısına neden olmaktadır. Görüldüğü gibi bireylerin sahip oldukları cinsiyet rolleriyle sahip oldukları sosyal görünüş kaygısı arasında bir ilişkinin olduğu söylenebilir.

Literatürde bakıldığında ülkemizde söz konusu değişkenlerle sosyal görünüş kaygısının birlikte kullanıldığı bir çalışma bulunmamaktadır. Bu doğrultuda yapılmış olan bu çalışmanın literatüre önemli bir katkı sağlayacağı söylenebilir.

### **Turkish Studies**

*International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
Volume 10/ 10 Summer2015*



Problem Cümlesi: Bu araştırmanın problem cümlesini üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri, cinsiyet rolleri ve yüz kızarma eğilimlerinin sosyal görünüm kaygısını yordama gücü ve bu değişkenler arasındaki ilişki düzeyi oluşturmaktadır.

Alt Problemler:

1) Üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri, cinsiyet rolleri, yüz kızarma eğilimleri ve sosyal görünüm kaygıları aralarındaki ilişki düzeyi nedir?

2) Üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerinin sosyal görünüm kaygısını açıklama düzeyi nedir?

3) Üniversite öğrencilerinin cinsiyet rollerinin sosyal görünüm kaygısını açıklama düzeyi nedir?

4) Üniversite öğrencilerinin yüz kızarma eğilimlerinin sosyal görünüm kaygısını açıklama düzeyi nedir?

## 2. Yöntem

Bireylerin kişilik özelliklerinin, cinsiyet rollerinin ve yüz kızarma eğilimlerinin sosyal görünüm kaygısını ne düzeyde açıkladığını belirlemeye çalışan bu araştırma, tarama modelinde desenlenmiş ilişkisel bir araştırmadır.

### 2.1. Çalışma Grubu

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin cinsiyet, fakülte ve sınıf değişkenlerine göre dağılımı Tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Özellikleri

Çalışma Grubunun Özellikleri	Sayı	%
Cinsiyet	Erkek	69
	Kadın	31
	Toplam	100
Fakülte	Eğitim	29
	İdari ve İktisadi Bilimler	23
	Fen-Edebiyat	22
	Mühendislik	26
	Toplam	100
Sınıf	1.Sınıf	36
	2. Sınıf	24
	3.Sınıf	25
	4.Sınıf	15
	Toplam	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi çalışma grubunu 400 öğrenci (123 erkek, 277 kadın) oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin 116’sı Eğitim Fakültesi, 90’ı İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 87’si Fen Edebiyat Fakültesi, 107’si ise Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerdir. Sınıf düzeyi açısından bakıldığında katılımcıların 143’ü birinci sınıf, 96’sı ikinci sınıf, 100’ü üçüncü sınıf, 61’i dördüncü sınıf düzeyindedir.

### 2.2. Veri Toplama Araçları:

Araştırma grubunda yer alan bireylere uygulanan ölçeklerin psikometrik özellikleri aşağıda yer almaktadır.

## Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
Volume 10/10 Summer2015



2.2.1. Sosyal Görünüm Kaygısı Ölçeği (SGKÖ): Hart ve arkadaşları tarafından (2008) geliştirilmiş ve Doğan (2010) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 5'li likert tipinde (1) Hiç Uygun Değil, (5) Tamamen Uygun şeklinde cevaplama anahtarına sahiptir. SGKÖ 16 maddeden oluşmaktadır. Tek boyutlu olarak bireylerin sosyal görünüş kaygılarını ölçmektedir. SGKÖ'den alınan yüksek puanlar görünüş kaygısının yüksek olduğuna işaret etmektedir. Ölçeğin sadece 1. maddesi tersten kodlanmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı. 93 olarak bulunmuştur. Test yarılama yoluyla elde edilen güvenilirlik katsayısı ise. 88'dir. Ölçeğin zamana göre değişmezliğini değerlendirmek amacıyla test tekrar test güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve iki hafta arayla yapılan uygulama sonucu. 85 güvenilirlik katsayısı elde edilmiştir. SGKÖ'nin geçerlik çalışması için yapı geçerliği ve ölçüt geçerliğine bakılmıştır. Yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapılarak ölçeğin özgün formunda olduğu gibi tek boyutlu bir ölçek olduğu bulunmuştur. Ölçüt geçerliği için 223 üniversite öğrencisine Sosyal Görünüm Kaygısı Ölçeği ile Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği birlikte uygulanmış ve analiz sonucunda SGKÖ ile OKÖ arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

2.2.2. Beş Faktör Kişilik Ölçeği (BFKÖ): Benet-Martine ve John (1998) tarafından geliştirilmiş olup Sümer (2005) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 5'li likert tipinde 44 maddeden oluşan bir ölçme aracıdır. Seçenekler (1) Hiç Katılmıyorum, (5) Tamamen Katılıyorum arasında değerlendirilmektedir. Ölçek dışa dönüklük, nevrozizm, uyumluluk, sorumluluk ve deneyime açıklık olmak üzere beş alt faktörden oluşmaktadır. Ölçeğin uyarlama çalışmasında alt faktörlerin cronbach alfa iç tutarlılıkları sırası ile nevrozizm, dışa dönüklük, deneyime açıklık, uyumluluk ve sorumluluk için. 79, .77, .76, .70 ve. 78 olarak bulunmuştur.

2.2.3. BEM Cinsiyet Rolü Envanteri: Bem tarafından (1974) geliştirilmiş ve Dökmen (1991) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek, 3 alt ölçekten oluşmaktadır. Bu alt ölçekler; 1. Erkeklik, 2. Kadınlık ve 3. Sosyal Kabul edilebilirliktir. Her bir alt ölçek 20'şer maddeden oluşmaktadır. Bu çalışmada ölçeğin 40 maddelik formu kullanılmış, 20 maddelik sosyal kabul edilebilirlik ölçeği kullanılmamıştır. Kadınlık ve erkeklik ölçeğine ait 40 sıfat karışık bir sıra elde etmek için alfabetik olarak düzenlenmiş ve tek ölçek olarak uygulanmıştır. Envanter, 7'li likert tipinde (1) Hiç Uygun Değil, (7) Her Zaman Uygun arasında değerlendirilmektedir. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için yapılan cronbach alfa katsayısı, kadınlık alt faktörü erkeklik alt faktörü için ise. 71 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerlilik çalışmasında ölçüt geçerliğine bakılmıştır. Kandiyotin (1982) Cinsiyet Rollerini ile ilgili Kalıp Yargı Ölçeği puanları ile Bem Cinsiyet Rolü Envanteri arasındaki korelasyona. 63 bulunmuştur.

2.2.4. Yüz Kızarma Eğilimi Ölçeği (YKEÖ): Leary ve Meadows (1991) tarafından geliştirilen ölçek, Öztürk (2014) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 14 maddeli 5'li likert tipinden oluşmaktadır. Seçenekler (1) Asla, (2) Nadiren, (3) Genellikle, (4) Sık Sık, (5) Her Zaman şeklinde değişmektedir. YKEÖ iki alt faktörden oluşmaktadır. Bunlardan birincisi Kişi/Kişilerden Kaynaklı Yüz Kızarması Eğilimi, ikinci alt faktör ise Mahcubiyet Kaynaklı Yüz Kızarması Eğilimi'dir. YKEÖ'den alınan en yüksek puan 70, en düşük puan ise 14'tür. Ölçekten alınan puanların artmış olması bireylerin yüz kızarma eğilimlerinin arttığı gösterir. Ölçeğin ölçüt geçerliğini test etmek için YKEÖ ile Etkileşim ve İzlenme Kaygısı Ölçeği ve Sosyal Fiziksel Kaygı Envanteri arasında yapılan korelasyon analizi sonucunda aralarında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Güvenirlik çalışmasında iç tutarlılık katsayısı ve test-tekrar test yöntemi kullanılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı, Cronbach Alpha yöntemiyle. 90 olarak hesaplanmıştır. Test-tekrar test güvenilirliği için yüz kızarma eğilimi ölçeği aynı gruba 20 gün ara ile tekrar uygulanmış ve maddeler arasındaki korelasyona bakıldığında. 82 ile. 98 arasında değiştiği görülmektedir.

### Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
Volume 10/ 10 Summer2015



### 2.3. Verilerin Toplanması:

Verilerin toplanmasında, araştırmada kullanılan ölçekler ile kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından düzenlenip iki sayfa şeklinde çalışma grubuna verilmiştir. Çalışma grubuna dâhil edilen öğrencilere veri toplama araçları, araştırmacının kendisi tarafından yaklaşık üç haftalık zaman diliminde uygulanmıştır. Öğrenciler veri toplama araçlarını yanıtlamaya başlamadan önce araştırmacı tarafından araştırmanın amacı ve ölçekler konusunda bilgilendirilmiştir. Öğrencilerin veri toplama araçlarını içten ve doğru bir şekilde yanıtlamalarını için isimleri alınmamış ve kendilerinden toplanan bilgilerin sadece araştırmacı tarafından okunacağı bilgisi verilmiştir.

### 2.4. Verilerin Analizi:

Üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerinin, cinsiyet rollerinin, yüz kızarma eğilimlerinin ve sosyal görünüm kaygılarının birbirleriyle olan ilişki düzeylerini belirlemek için korelasyon analizi yapılmıştır. Üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerinin, cinsiyet rollerinin ve yüz kızarma eğilimlerinin sosyal görünüm kaygısını açıklama düzeyini belirlemek için ise çoklu doğrusal regresyon analizi yöntemi kullanılmıştır. Analizin ön kabullerinin sağlanması için, normal dağılım ve çoklu doğrusallık değerlendirilmiştir.

### 3. Bulgular

3.1. Araştırmada ele alınan değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Hesaplanan korelasyon değerleri Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2. Kişilik Özellikleri, Yüz Kızarma Eğilimi, Cinsiyet Roller ve Sosyal Görünüm Kaygısı Arasındaki Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Matrisi

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<b>Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ölçeği</b>										
1- Dışa Dönüklük	1	.35**	.30**	.23**	.52**	.08	-.01	.26**	.41**	.10*
2- Nevrotiklik		1	.38**	.22**	.35**	.12*	.09	.46**	.30**	.27**
3- Uyumluluk			1	.18**	.21**	.03	.03	.31**	.35**	.24**
4- Sorumluluk				1	.38**	-.03	-.04	-.05	.17**	-.05
5- Deneyime Açıklık					1	-.03	-.05	.12*	.31**	-.01
<b>Yüz Kızarma Eğilimi</b>										
6- Kişi/Kişilerden Kaynaklı						1	.55**	-.02	.15**	.36**
7- Mahcubiyet Kaynaklı							1	-.07	.09	.31**
<b>Cinsiyet Roller</b>										
8- Kadınsılık								1	.24**	.27**
9- Erkeksilik									1	.25**
<b>Sosyal Görünüm Kaygısı</b>										
10- Sosyal Görünüm Kaygısı										1

n= 400, \*p<.05, \*\*p<.01

Tablo 2’de verilen analiz sonuçları incelendiğinde, sosyal görünüm kaygısı ile bireylerin sahip oldukları kişilik özelliklerinden dışa dönüklük [r=.10], nevroitiklik [r=.27] ve uyumluluk [r=.24] arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Sosyal görünüm kaygısı ile sorumluluk ve deneyime açıklık arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Sosyal görünüm kaygısı ile kişi/kişilerden kaynaklı yüz kızarma eğilimi [r=.36] ve mahcubiyet kaynaklı yüz kızarma

### Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
Volume 10/10 Summer2015



eğilimi [ $r=.31$ ] arasında pozitif yönde ilişki saptanmıştır. Öğrencilerin sahip oldukları kadınsılık ve erkeksilik cinsiyet rolleriyle sosyal görünüm kaygısı arasındaki ilişkiye bakıldığında ise hem kadınsılık cinsiyet rolüyle [ $r=.27$ ] hem de erkeksilik cinsiyet rolüyle [ $r=.25$ ] pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir.

3.2.Beş faktör kişilik özellikleri alt ölçeklerinin sosyal görünüm kaygısını yordama düzeyini saptamak amacıyla gerçekleştirilen çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Beş Faktör Kişilik Özellikleri Alt Ölçekleri ile Sosyal Görünüm Kaygısı Değişkeni Arasındaki Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Kişilik Özellikleri	B	SH	$\beta$	t	p
Sabit	56.362	6.623		8.510	.00
Dışa Dönüklük	-.12	.17	-.04	-2.70	.48
Nevrotiklik	.32	.16	.11	2.06	.04
Uyumluluk	.36	.15	.12	2.46	.41
Sorumluluk	-.17	.14	-.06	-1.28	.20
Deneyime Açıklık	-.18	.14	-.07	-1.27	.21

n=400, R= .160, R<sup>2</sup>= .026, F=2.075, p<.01

Tablo 3 incelendiğinde, beş faktör kişilik özellikleri ölçeğinin alt ölçekleri sosyal görünüm kaygısını pozitif yönde anlamlı olarak yordamaktadır [R=.160, R<sup>2</sup>=.026, F=2.075, p<.01]. Dışa dönüklük, nevrotiklik, deneyime açıklık, uyumluluk ve sorumluluk kişilik özellikleri sosyal görünüm kaygısına ait toplam varyansın yaklaşık %3’ünü açıklamaktadır. Sosyal görünüm kaygısının %97’lik kısmının ise diğer değişkenlerle açıklanabileceği saptanmıştır. Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde sadece nevrotik kişilik özelliğinin ( $\beta$ : .11) sosyal görünüm kaygısının önemli bir yordayıcısı olduğu görülmektedir (p<.01). Dışa dönüklük, sorumluluk, deneyime açıklık ve uyumluluk kişilik özellikleri, sosyal görünüm kaygısını yordamada önemli bir etkiye sahip değildir (p>01). Tablo 3’te nevrotik kişilik özelliği ile sosyal görünüm kaygısı arasında pozitif yönde ilişki olduğu görülmektedir. Nevrotiklik arttıkça sosyal görünüm kaygısı da artmaktadır.

3.3.Cinsiyet rolleri alt ölçeklerinin sosyal görünüm kaygısını yordama düzeyini saptamak amacıyla gerçekleştirilen çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Cinsiyet Roller alt ölçekleri ile Sosyal Görünüm Kaygısı Değişkeni Arasındaki Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Cinsiyet Roller	B	SH	$\beta$	t	p
Sabit	43.34	5.668		7.662	.000
Kadınsılık	.14	.04	.18	3.50	.000
Erkeksilik	.10	.04	.12	2.44	.002

n=400, R= .245, R<sup>2</sup>= .060, F=12.723, p<.01

Tablo 4 incelendiğinde, cinsiyet rolleri alt ölçekleri sosyal görünüm kaygısını anlamlı düzeyde pozitif yönde yordamaktadır [R=.245, R<sup>2</sup>=.060, F=12.723, p<.01]. Bulgulara göre kadınsılık ve erkeksilik cinsiyet rollerinin, sosyal görünüm kaygısına ait toplam varyansın % 6’sını açıkladığı belirlenmiştir. Sosyal görünüm kaygısının %94’lik kısmının ise diğer değişkenlerle

### Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
Volume 10/ 10 Summer2015



açıklanabileceği saptanmıştır. Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise kadınsılık ( $\beta$ : .18) ve erkeksilik cinsiyet rollerinin ( $\beta$ : .12) sosyal görünüm kaygısı üzerinde önemli bir yordayıcısı olduğu görülmektedir ( $p < .01$ ). Yine Tablo 4'te cinsiyet rolleri ile sosyal görünüm kaygısı arasında pozitif yönde ilişki olduğu görülmektedir. Cinsiyet rolleri arttıkça sosyal görünüm kaygısı da artmaktadır.

4.Yüz kızarma eğilimi alt ölçeklerinin sosyal görünüm kaygısını yordama düzeyini saptamak amacıyla gerçekleştirilen çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Yüz Kızarma Eğilimi alt ölçekleri ile Sosyal Görünüm Kaygısı Değişkeni Arasındaki Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Yüz Kızarma Eğilimleri	B	SH	$\beta$	t	p
Sabit	80.615	2.171		37.137	.00
Kişi/Kişilerden Kaynaklı	.32	.07	.23	4.44	.00
Mahcubiyet Kaynaklı	.67	.21	.17	3.17	.00

n=400, R=.384, R<sup>2</sup>=.148, F=34.432, p<.01

Tablo 5 incelendiğinde, yüz kızarma eğilimi alt ölçekleri sosyal görünüm kaygısını anlamlı düzeyde pozitif yönde yordamaktadır [R=.384, R<sup>2</sup>=.148, F=34.432, p<.01]. Kişi/kişilerden kaynaklı ve mahcubiyet kaynaklı yüz kızarma eğilimleri, sosyal görünüm kaygısına ait toplam varsayın yaklaşık %15'ini açıklamaktadır. Sosyal görünüm kaygısının %85'lik kısmının ise diğer değişkenlerle açıklanabileceği görülmektedir. Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise kişi/kişilerden kaynaklı ( $\beta$ : .23) ve mahcubiyet kaynaklı yüz kızarma eğilimlerinin ( $\beta$ : .17) sosyal görünüm kaygısı üzerinde önemli bir yordayıcısı olduğu görülmektedir ( $p < .01$ ). Tablo 5'e bakıldığında, kişi/kişilerden kaynaklı ve mahcubiyet kaynaklı yüz kızarma eğilimleri ile sosyal görünüm kaygısı arasında pozitif yönde bir ilişki vardır. Kişi/kişilerden kaynaklı ve mahcubiyet kaynaklı yüz kızarma eğilimleri arttıkça sosyal görünüm kaygısı da artmaktadır.

#### 4. Tartışma ve Sonuç

Araştırma bulguları incelendiğinde üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri (dışa dönüklük, sorumluluk, deneyime açıklık, uyumluluk, nevrotiklik), cinsiyet rolleri (kadınsı, erkeksi) ve yüz kızarma eğilimlerinin (kişi/kişilerden kaynaklı, mahcubiyet kaynaklı) sosyal görünüm kaygısını anlamlı düzeyde açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu araştırmada ulaşılan sonuçlara göre nevrotik kişilik özelliği, sosyal görünüm kaygısının anlamlı düzeyde yordayıcısıdır. Dışa dönüklük, uyumluluk, sorumluluk ve deneyime açıklık ise sosyal görünüm kaygısını yordamada önemli bir katkıya sahip değildir. Ayrıca nevrotik kişilik özelliği ile sosyal görünüm kaygısı arasında ise pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bireylerdeki nevrotik kişilik özelliği arttıkça sosyal görünüm kaygısı da artmaktadır. Literatüre bakıldığında, bireylerin sahip oldukları kişilik özellikleriyle olumsuz beden imajı arasındaki çeşitli araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Yapılan bu araştırmalardan nevrotik kişilik özelliğiyle olumsuz beden imajı arasında pozitif bir ilişkinin olduğu sonucu çıkarılabilir (Geissler & Kelly, 1994; Thomas & Goldberg, 1995; Cervera, 2003). Yapılan diğer çalışmalarda ise nevrotik kişilik özelliğinin olumsuz beden imajını açıklamada önemli bir yere sahip olduğu ancak dışa dönüklük, uyumluluk, sorumluluk ve deneyime açıklık kişilik özelliklerinin olumsuz beden imajını yordamada önemli bir yere sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Davis, Claridge ve Brewer, 1996; Geisler ve Kelly,

#### Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic  
Volume 10/10 Summer2015



1994). Görüldüğü gibi literatürde yer alan sonuçlarla bu araştırmadan elde edilen sonuçlar birbirini destekler niteliktedir. Bu sonuçlardan hareketle nevroitik kişilik özelliğine sahip bireylerin, benlik saygısı düşük, fiziksel görüntüsünden memnun olmayan, sosyal görünüş kaygısı yaşayan, güvensiz, sabırsız, tedirgin, duygu durum bozuklukları olan ve saldırgan tutum sergileyen kişiler olduğu söylenebilir. Bir diğer araştırma sonucuna göre ise bireylerin sahip oldukları kişilik özelliklerinin olumsuz beden imajını büyük oranda yordadığı sonucu ulaşılmıştır (Tok, Tatar ve Morali, 2010). Ancak bu araştırma sonucuna göre kişilik özellikleri sosyal görünüm kaygısının %3'lük gibi küçük bir bölümünü yordamaktadır. Bu sonucun çalışma grubunda yer alan bireylerin farkındalık düzeyinin yüksek olması ve gelişim dönemi açısından genç yetişkinlik döneme rastlamasından kaynaklanmış olabileceği söylenebilir.

Bu araştırmada elde edilen diğer bir sonuç ise kişilerden kaynaklı yüz kızarma eğilimi ile mahcubiyet kaynaklı yüz kızarma eğiliminin sosyal görünüm kaygısını anlamlı düzeyde yordadığının tespit edilmesidir. Bireylerin yüz kızarma eğilimleri arttıkça sosyal görünüm kaygıları da artmaktadır. Yüz kızarması daha çok bireyin yaşadığı suçluluk duygusundan ziyade insanların onu suçlu olduğunu düşünmesi ya da bilmesiyle ortaya çıkan duygudur (Carducci, ve Zimbardo, 1995). Yüz Kızarma eğilim yüksek olan bireylerin kendi bedenleriyle ilgili olumsuz duygu, düşünce, inanca sahip olma, kendi bedeninden utanma ve kendini daha az çekici bulma gibi özelliklere sahip oldukları söylenebilir. Yüz kızarmasına fiziksel görünüşten dolayı dışlanma, çekingenlik, reddedilme korkusu yaşayan bireyler daha meyilli olabilir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç ise, kadınsı ve erkeksi cinsiyet rollerinin, sosyal görünüm kaygısını anlamlı bir şekilde yordadığıdır. Ayrıca kadınsı ve erkeksi cinsiyet rolleri ile sosyal görünüm kaygısı arasında pozitif bir ilişki olduğu sonucuna da ulaşılmıştır. Toplum tarafından özellikle gençlere incelik ve güzelliğin en çok kabul gören kadın imajı; kaslı ve uzun boyluluğun ise en çok kabul gören erkek imajı olarak sunulduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalarda gençlerin kendi bedenleri ile kendilerine sunulan ideal imajları kıyasladıklarında, kendi bedenlerini kabul etmede ve memnuniyetlerinde giderek azalma olduğu gözlemlenmektedir (Sparhawk, 2003). Bu durum hem kadın hem erkeklerde olumsuz beden imajının sonucunda oluşan sosyal görünüm kaygısına neden olmaktadır. Görüldüğü gibi bireylerin içinde yaşadığı toplumda kabul gören cinsiyet özellikleri ruh sağlığı açısından önemlidir. Bu sonuca göre bireyler kendi cinsiyet rolüne uygun beden imajlarına ters düştüğünde bulunduğu çevre tarafından dışlanma, çekinme ve bedeninden utanma duygusu yaşamaktadırlar. Kadınların fiziksel görüntüsünden dolayı dışlanmışlık, utanmışlık hissetmeleri toplumdaki cinsiyet rolüne uygun beden algısına ters düşmeleri neden olmaktadır (Özkişi, 2013). Bu duygu durumu da onların sosyal görünüş kaygısı yaşamalarına neden olmaktadır.

## 5. KAYNAKÇA

- AVALOS, L., TYLKA, T. L. & WOOD-BARCALOW, N. (2005). The body appreciation scale: Development and psychometric evaluation. *Body Image*, 2(3), 285-297.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2004). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- CARDUCCI, B.J. & ZIMBARDO, P.G., (1995). Are you shy? *Psychology Today*, 34, 64-68.
- CASH T. F. (1989). Body-image affect: Gestalt versus summing the parts. *Perceived Motor Skills*, 69, 17-18.
- CASH, T. F. & FLEMING, E. C. (2002). The impact of body image experiences: Development of the body image quality of life inventory. *Journal of Eating Disorder*, 31, 455-460.

## Turkish Studies

*International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*  
Volume 10/ 10 Summer 2015



- CASH, T. F. (2002). Cognitive-behavioral perspectives on body image. In T. F. Cash & T. Pruzinsky (Eds.), *Body image: A handbook of theory, research, and clinical practice* pp. 38–46. New York: Guilford Press.
- CASH, T.F. (2002). A negative body image: Evaluating epidemiological evidence. In T.F. Cash & T. Pruzinsky (Eds.), *Body image: A handbook of theory, research, and clinical practice*(pp. 269-276). New York: Guilford Press.
- CASH, T. F. & PRUZINSKY, T. (1990). *Body images: Development, deviance, and change*. New York: Guilford Press.
- CASH, T. F. (2004). Body image: Past, present and future. *Body Image: An International Journal of Research*, 1, 1-5.
- CERVERA, (2003). Nervoticism and low self-esteem as risk factors for incident eating disorders in a prospective cohort study. *International Journal of Eating Disorders*, 33(3), 271-280.
- CÜCEOĞLU, D. (2006). *İnsan ve davranışı: Psikolojinin temel kavramları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- DAVIS, C., CLARİDEGE, G., BREWER, H. (1996). The two faces of narcissism: Personality dynamics of body esteem. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 15(2), 153-166.
- DOĞAN, T. (2010). Sosyal görünüm kaygısı ölçeğinin geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 151-159.
- DOĞAN, T. (2013). Beş faktör kişilik özellikleri ve öznel iyi oluş. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 14(1), 56-64.
- DÖKMEN, Z. Y. (1999). Bem cinsiyet rolü envanteri kadınsılık ve erkeksilik ölçekleri Türkçe formunun psikometrik özellikleri. *Kriz Dergisi*, 7(1), 27-40.
- DÖKMEN, Z. Y. (2004). *Toplumsal cinsiyet-sosyal psikolojik açıklamalar*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- ESNAOLA, I., RODRİGUEZ, A. & GONİ, A. (2010). Body dissatisfaction and perceived sociocultural pressures: Gender and age differences. *Salud Mental*, 33, 21-29.
- FARRELL, C., SHAFRAN, J. L., Lee, M. (2006). An expermental analysis of body checking. *Behaviour research an therapy*, 45(1), 113-121.
- GEİSSLER, T., & KELLY, I. W. (1994). Bulimic symptomatology and personality factors in a nonclinical sample: A replication. *Psychological Reports*, 75, 224-226.
- HART, T.A., FLORA, D.B., PALYO, S. A., FRESCO, D.M., HOLLE, C., & HEİMBERG, R.C. (2008). Development and examination of the social apperance anxiety scale. *Assesment*, 15, 48-59.
- JUNG, J., & SHARRON, J. L. (2003). Body image, apperance self-schema, and media images. *Family and Consumer Sciences Resaerach Journal*, 32(1), 27-51.
- KAVUNCU, N. (1987). *Bem cinsiyet rolü envanteri'nin Türk toplumuna uyarlama çalışması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- KÖSECE, P., ÜREDİ, L., & AKBAŞLI, S. (2015). Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerin Kişilik Tipleriyle Öğrenme Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, *Turkish Studies- İnternational Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or*

---

### Turkish Studies

*International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*  
Volume 10/10 Summer 2015



- Turkic Volume 10/7*, Spring 2015, p.675-688, ISSN: 1308-2140, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8168>, ANKARA-TURKEY.
- MCCRAE, R. & COSTA, P. T., Jr. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 81-90.
- MOE, B. (1999). *Understanding the Causes of a Negative Body Image*. The Rozen Publishing Group, Inc/Newyork.
- SPARHAWK, J.M. (2003). *Body image and media: The Media's influence on body image* (Unpublished master's thesis). University of Wisconsin-Stout, Menomonie.
- SÜMER, N. & GÜNGÖR, D. (1999). Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin Türk örneklemini psikometrik değerlendirmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-106.
- ÖZTÜRK, A. (2014). Yüz kızarması eğilimi ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *NWSA-Education Sciences*, 9 (4), 403-418.
- ÖZKİŞİ, G. Z. (2013). Kadın Besteci Sorunu: Cinsiyet Rollerine ve Kadınların Yaratıcılıklarına İlişkin Yargılar, *Turkish Studies- İnternational Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/3*, Winter 2013, p. 449-470, ANKARA-TURKEY.
- THOMAS, C.S., & GOLDBERG, D.P. (1995). Appearance, body image and distress in facial dysmorphism. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 92, 231-236.
- THOMPSON, J. K., HEINBERG, L. J., ALTABE, M. N., & TANTLEFF-DUNN, S. (1999). *Exacting beauty: Theory, assessment, and treatment of body image disturbance*. Washington, DC: American Psychological Association.
- TOK, S., TATAR, A. & MORALI L. S. (2010). Relations between dimensions of the five factor personality model, body image satisfaction and social physique anxiety in college students. *Studia Psychologica*, 52(1), 59-67.
- WOOD-BARCALOW, N., TYLKA, T.L. & AUGUSTUS-HORVATH, C.L. (2010). "But I like my body": Positive body image characteristics and a holistic model for young -adult women. *Body Image*, 7(2), 106-116.

#### Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- ÖZTÜRK, A., KARA, A., KÖRÜK, S., (2015). "Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri, Cinsiyet Rollerini ve Yüz Kızarma Eğilimlerinin Sosyal Görünüm Kaygılarını Yordama Gücü Ve Aralarındaki İlişki / The Predictive Strength Of Personality Traits Gender Roles And Blushing Propensity On Soacial Appearance Anxiety And The Relationships Between These Variables", *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Şefik Yaşar Armağanı), Volume 10/10 Summer 2015, ANKARA/TURKEY, [www.turkishstudies.net](http://www.turkishstudies.net), DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8693>, p. 733-748.

---

**Turkish Studies**

*International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*  
Volume 10/10 Summer2015

